

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

5. Impedimenta matrimonium dirimentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

mutuus contrahentium consensus, qui corpora contrahentium afficit, quæ sunt ad usum conjugalem idonea, sit vti quod vel substantiam huius consensus destruit, vel hanc corporum aptitudinē tollit, *Matrimonij impedimentum* nominetur. Atque vt de illis impedimentis, quæ quia impediunt, ne nuptiæ licitè contrahi possint, *impedientia* vocantur, nihil hic dicam; eò quòd non cum substantia, sed solennitate duntaxat huius sacramenti pugnent, atque idcirco matrimonia non dirimant: certè multi, sine vllò discrimine, sine deliberatione, & ratione, nuptias celebrant, cum quibus neque licitè, neque validè eas possunt celebrare. Quid ergo mirum, si dissuere debent, quod malè consuerunt? De his impedimentis copiosè disserunt, qui de conscientiæ casibus scripserunt. Obiter ea percurrissè satis erit, ad monendos homines, ne sint in coniugijs inmundis leues & præcipites, & legum Ecclesiasticarum negligentes; neque priuatim contrahant, quod postea publicè est retractandum.

V.
L. 15. de Iurisdic. omnium Iudicū.
L. 8. & 9. C. de iuris & pacti ignorantia
Reg. 117. § de reg. iuris.

Gen. 25. 24.

Cap. 2. & vit. de coniugio seruorum.

Primum itaque impedimentum est, *Error*, quia, vt iuradiciunt, *Errantis nullus est consensus*. Cum enim voluntas nihil appetat, nisi quod est cognitum, in incognitum vtique non potest consentire. Itaque *Error* vel *ignorantia* tollit consensum voluntatis, quæ potest esse, vel de persona ipsa, vel de qualitate, vel de conditione personæ. Si error interefferit circa personam, vt si quis contrahit cum Lia, putans esse Rachelem, nullum est matrimonium, nisi post errorem deprehensum, in matrimonium de nouo consentiat; vti fecit Iacob Patriarcha. Si error contingat in *Nomine*, vel *qualitate*, vt si quis cum ignobili, aut paupere contrahat, quam existimauit esse nobilem aut opulentam; aut cum vitata, quam credidit esse virginem; stat matrimonium; nisi qualitas illa in pactum fuerit deducta, vel etiam in personam redundarit: vt si qua heroina putauit se nubere primogenito Regis, cum is sibi hoc nomen falso arrogarit. Plus est, si error interueniat in *conditione*, quam in *qualitate personæ*: vt si quis seruam inueniat conuincatque esse, quam sibi persuasit esse liberam; nisi & ipse seruus sit, vel errore patefacto, ratum habeat matrimonium, vel cum illa ma-

trimo-

trimonium consummari. Sicut enim error ipsius personæ, tollit materiam, scilicet ipsam personam contrahentem; ita ignorantia conditionis in persona tollit partem materiæ: siquidem serui non habent plenam corporis sui potestatem. Error autem qualitatis, vel opum spectat tantum ad accidentales eius circumstantias, quæ secundario, in matrimonijs considerantur. Non enim multum refert, Mariæne aliqua, an Martha vocetur; quamuis sciam à Prædicante aliquo Lutherano hanc regulam obseruatam & alijs traditam esse, in Wirtembergia:

Vxorem ducturus ab R. tibi disce cauere:

Aras & guerras R. habet omnis habens.

quales sunt *Maria, Martha, Margareta*: mar, mar, mar. Hic Prædicans, si cum Iosepho vixisset, utique non dixisset cum Angelo: *Ioseph fili David, noli timere accipere Mariam coniugem tuam.* Porro validè etiam non contrahunt, qui humanæ notitiæ, circa Personam, & obligationem præsentem sunt incapaces, ut pueri, furiosi, perpetuò amentes, valdè ebrij, surdi simul & à primo ortu cæci, tanquam nullo modo docibiles, & quicumque deliberatum consensum habere nequeunt, aut liberi arbitrij vsu carent. Item qui ordinibus sacris, seu maioribus, sunt initiati, idque vel ob votum solenne castitatis his ordinibus non diuino, sed Ecclesiastico iure annexum, ut quidam volunt; vel, ut alij verosimiliùs docent, ob antiquissimam Ecclesie constitutionem. Quin & is, qui *votum solenne*, in approbata Religione, emisit, inhabilis est ad matrimonium. Quare neque iste, neque illi, seu religiosi, seu parochi, seu etiam diaconi, aut subdiaconi vxorem ducunt, sed meretricem. A qua meritò sunt separandi; quamuis ægrè ab hoc visco separentur, sicut & illi, quibus *impedimentum criminis* obstat. An non enim iure ab inuicem diuelluntur adulteri, qui sciunt priores adhuc suos coniuges viuere, & tamen nuptias nouas superinducunt? digni, quos vel carnifex diuidat? vel adulteri, qui sibi inuicem impiam fidem dederunt de coniugio inter se ineundo, post mortem vxoris adulteri, vel mariti adulteræ? multoq; magis, si adulter mortem coniugis suæ, vel mariti adulteræ procurauit, ut eam posset in vxorem ducere? Hos quis simul esse

Matth. 3. 20.

Conc. Trid.
sess. 24. Can.
9.

Can. relatum
31. q. 1. 3.
C. super hoc.
de eo qui duxit in matr.

esse

Marc. 6. 18.

esse non indignè ferat, per tanta crimina ad connubium graui-
satos? Pari pacto, quis eos in matrimonio stabiliat, qui nulla
religionis, nulla consanguinitatis, nulla affinitatis, aut ullius cogna-
tionis ratione habita, ea matrimonia eligunt, à quibus natura
abhorret? Quis patrem filia, matrem filij esse coniugem æqua
animo audiat? Quis cum Ioanne non dicat, *Non licet tibi habere
uxorem fratris tui?* Et Oedipos vel veteres Ethnicorum tra-
gœdiæ deplorauerunt. Denique *impotentia*, quæ & perpetua
est, & matrimonium antecessit, ipso iure naturæ facit matri-
monium esse nullum; quomodo enim potest is se ad coniugium
alligare, qui nequit perficere actum matrimoniale? An non
præstat huicemodi dirimere; vt alter alibi remedium querat,
qui *impotentia* non laborat? Quare hæc ipsa talis separatio bo-
num est quoddam matrimonij; neque potest sine calumnia ac-
cusari; sicut & illæ, quæ sunt strictim à nobis enumeratæ.

VL

5. Igitur restat sola mors, quæ sanè est longè amarissima
amantibus, ob tres causas. 1. Quia charos diuellit. 2. Quia
viduos aut viduas facit; quis autem nescit vel viduorum defo-
lationem, vel calamitatem viduarum? 3. Quia rarò secundus
maritus, aut secunda vxor est melior. Ordine singula reexam.
Fatendum enim est primò, mortem talibus multò esse acerbio-
rem, quàm quibus coniunx non est.

Propert. l. 2.
eleg. 8.

Quid? non Antigones tumulo Bœotius Hamon

Corruit ipse suo saucijs ense lætus?

Et sua cum misero permiscuit ossa puella,

Qua sine Thebanam noluit ire domum?

An non audimus quotidie, *Nolo viuere, postquam vitam, postquam
animam meam amisi. Simul moriar, simul sepeliar?*

Tantus in excepto sensit amore dolor.

At hic ipse dolor docet, longè mitiorem esse mortem ijs, qui in
calibatu coniuge caruerunt, longè vitam feliciorum. Nam ne-
quæ ipsi morientes solliciti sunt pro superstitute coniuge; neque
tristantur coniugè prius moriente. Deinde ista, per mortem,
allatâ separatiõ, coniuges monet, ne se hîc esse beatos arbi-
trentur, sed semper meminerint, delicias suas finiendas, & ad
aliam beatitudinem aspirandum; ad quam, nisi per mortem,
nunquam peruenirent.

Quid